

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПСИХОЛОГІЇ**

Кафедра адміністративно-правових дисциплін

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
комплексного екзамену з навчальних дисциплін**

«Концептуальні підходи теорії управління», «Публічне адміністрування»

для підготовки фахівців ступеня вищої освіти магістра
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
заочна форма навчання
за кошти фізичних та юридичних осіб

Київ – 2025

Програма атестації (комплексного екзамену) з навчальних дисциплін «Концептуальні підходи теорії управління», «Публічне адміністрування» для здобувачів ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування», заочна форма навчання, за кошти фізичних та юридичних осіб.

Розробники:

Оксана СТРЕЛЬЧЕНКО – завідувач кафедри адміністративно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, професор.

Анна ТЕРЕНТ'ЄВА – професор кафедри адміністративно-правових дисциплін Навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, доктор наук з державного управління, професор.

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри адміністративно-правових дисциплін, протокол від 11.12.2025 року № 8.

Затверджено Вченою радою Національної академії внутрішніх справ, протокол від 30.12.2025 року № 25/4-7.

© Стрельченко О., Терент'єва А.

© Національна академія внутрішніх справ, 2025 рік

ЗМІСТ

1. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН.....	4
2. ВИМОГИ ЩОДО РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	22
3. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	23
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	24
5. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ.....	28
6. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ	33
7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	40

1. ТЕМАТИЧНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Концептуальні підходи теорії управління» є система теоретико-прикладних знань про організацію управління на підприємствах (установах, організаціях), основні наукові школи теорії управління, організацію та особливості здійснення управлінської діяльності, організацію процесу управління, порядок проведення аналітичної роботи, методики прогнозування управлінської діяльності, організації планування та проведення контролю за діяльністю підприємства (організації, установи).

Міждисциплінарні зв'язки: «Філософія управління», «Психологія управління», «Сучасні методології науково-управлінських досліджень», «Євроінтеграція та міжнародне публічне управління», «Національні та міжнародні стандарти публічного адміністрування», «Інформаційні системи та Інтернет-технології в публічному управлінні», «Нормопроектувальна та правозастосовна діяльність в професійній сфері».

Програма навчальної дисципліни «Концептуальні підходи теорії управління» складається з таких тем:

Тема 1.1. Предмет і методологічна основа публічного управління та адміністрування. Закони та принципи публічного управління та адміністрування.

Тема 1.2. Основні теорії і особливості управління як системного явища.

Тема 1.3. Публічне адміністрування та влада (державна та муніципальна).

Тема 2.1. Парламентаризм у публічному адмініструванні.

Тема 2.2. Механізми функціонування виконавчої влади, поняття і функції.

Тема 2.3. Основи демократії.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Концептуальні підходи теорії управління» є формування цілісної уяви про управлінську діяльність, види управління, процеси управління, принципи та методи планування, проведення аналітичної роботи, здійснення контролю, функції та повноваження керівника, здатність застосовувати набуті знання в практичній діяльності, здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Завданнями вивчення дисципліни «Концептуальні підходи теорії управління» є узагальнення теоретичних засад у сфері публічного управління та адміністрування; визначення суті, законів, принципів і механізмів публічного управління та адміністрування у розвитку суспільства; опанування основ методології, технологіями та процедурами публічного управління та адміністрування об'єктів публічної сфери; оволодіння методами формування, моніторингу та контролю управлінських рішень на національному, регіональному та місцевому рівнях, а також на рівні суб'єктів публічної сфери,

з позицій загально цивілізаційних цінностей і світового досвіду; набуття навичок розроблення та впровадження заходів із забезпечення результативної та ефективної діяльності суб'єктів публічної сфери.

Мова навчання: українська.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри адміністративно-правових дисциплін, які безпосередньо проводять заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту kua2024@ukr.net (кафедра адміністративно-правових дисциплін).

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Основи публічного управління та адміністрування

Тема 1.1. Предмет і методологічна основа публічного управління та адміністрування. Закони та принципи публічного управління та адміністрування

Сутність і зміст публічного управління та адміністрування. Принципи публічного управління та адміністрування. Суб'єкти та об'єкти публічного управління та адміністрування. Прямі і зворотні зв'язки в системі публічного управління та адміністрування. Співвідношення публічного управління з державною владою. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція. Предметна сфера публічного адміністрування. Співвідношення управління та адміністрування. Поняття та сутність управлінського рішення. Види управлінських рішень. Спосіб фіксації та форми реалізації управлінського рішення. Процес підготовки управлінського рішення. Технологія процедури прийняття рішень в системі публічного управління та адміністрування. Метод управління за цілями. Стандарти внутрішнього контролю. Критерії функціонування внутрішнього контролю. Форми зовнішнього контролю.

Тема 1.2. Основні теорії і особливості управління як системного явища

Школа наукового управління і її сучасні представники (Ф.Тейлор, Ф. та Л.Гілберт, Г.Емерсон, Г.Форд, Г.Гант). Класична школа управління (А.Файоль, Л.Урвік, Д.Муні). Школа людських відносин та її розвиток (Е.Мейо, Г.Мюнстенберг, М.Фолетт, Р.Лайкерт, А.Маслоу). Школа поведінкових наук (Д. Макгрегор, Ф. Герцберг). Школа соціальних систем (Ч. Барнард, Ф.Селзнік, Г.Саймон). Особливості сучасних підходів до вивчення публічного управління у США та європейських країнах. Японська школа управління. Сучасні концепції, теорій парламентаризму та парламентської діяльності. Сутність елітарної демократії (демократичного елітизму). Цінності та цілі суспільства і держави. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу

цінностей і відносин. Традиційна (веберівська) модель і модель «good governance». Концепт моделі «New Public Management» (NPM).

Тема 1.3. Публічне адміністрування та влада (державна та муніципальна)

Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Місцеві державні адміністрації та їх місце в системі органів виконавчої влади. Основні завдання місцевих державних адміністрацій. Формування місцевих державних адміністрацій. Повноваження місцевих державних адміністрацій. Поняття місцевого самоврядування. Право громадян на участь у місцевому самоврядуванні. Основні принципи місцевого самоврядування. Система місцевого самоврядування. Повноваження сільських, селищних, міських рад. Повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад. Сільський, селищний, міський голова. Повноваження районних і обласних рад. Порядок формування, організація роботи органів та посадових осіб місцевого самоврядування.

Розділ 2. Публічна влада та публічне адміністрування

Тема 2.1. Парламентаризм у публічному адмініструванні

Інститути держави і суспільства в Україні. Парламентаризм у системі публічного управління. Виборче право та виборчий процес. Базові філософсько-світоглядні ідеї теорій парламентаризму. Сучасні концепції парламентаризму. Політико-управлінське лідерство.

Тема 2.2. Механізми функціонування виконавчої влади, поняття і функції

Поняття органів виконавчої влади та їх система. Кабінет Міністрів України – вищий орган в системі органів виконавчої влади України. Центральні органи виконавчої влади. Місцеві органи виконавчої влади. Поняття і сутність виконавчої влади в контексті теорії «розподілу влад». Перспективи розвитку системи органів виконавчої влади на сучасному етапі. Механізм реалізації адміністративно-правового статусу Кабінету Міністрів України. Поняття публічної муніципальної влади. Поняття місцевого самоврядування та основні фактори його формування. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування. Представницькі та виконавчі органи.

Тема 2.3. Основи демократії

Права та свободи людини. Сучасне розуміння прав людини. Методи та механізми захисту прав і свобод людини. Інститути та цінності сучасної демократії. Політичні інститути й процеси в демократичному суспільстві Система захисту прав і свобод людини в Україні.

Міжнародний та зарубіжний досвід публічного адміністрування та корпоративної влади. Всесвітні (універсальні) міжнародні організації. Організація Об'єднаних Націй та її спеціалізовані установи (ЮНЕСКО, МОП, ВООЗ, МВФ, МБРР, ВПС, ІКАО, ІМО).

«ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ»

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Публічне адміністрування» є комплекс суспільних відносин, що складаються під час здійснення організаційно-правових заходів по удосконаленню діяльності публічної адміністрації, її структури, функцій, кадрового забезпечення, запровадження нової ідеології її функціонування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян.

Міждисциплінарні зв'язки: «Теорія держави та права», «Конституційне право», «Адміністративне право», «Адміністративний процес». «Національні та міжнародні стандарти публічного адміністрування».

Програма навчальної дисципліни «Публічне адміністрування» складається з таких тем:

Тема 1.1. Загальні засади публічного адміністрування.

Тема 1.2. Реформування публічної адміністрації.

Тема 2.1. Інструменти публічного адміністрування: нормативний акт, адміністративний акт, адміністративний договір.

Тема 2.2. Публічне адміністрування в окремих галузях та сферах.

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою викладання навчальної дисципліни «Публічне адміністрування» є оволодіння теоретичними знаннями з питань публічного адміністрування та адміністративного права і набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; набуття вмінь та формування компетенцій, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного управління, в тому числі для органів державної влади і місцевого самоврядування.

Завданнями вивчення дисципліни «Публічне адміністрування» є визначення функціонального та організаційно-структурного підходу до розуміння публічного адміністрування; дослідження сучасного стану нормативно-правового забезпечення діяльності публічної адміністрації; з'ясування змісту реформування публічного адміністрування; дослідження структури та основних напрямів реформування публічної адміністрації; визначення організаційного забезпечення публічного адміністрування; дослідження інструментів публічного адміністрування; розуміння і усвідомлення публічного адміністрування в окремих галузях і сферах.

Мова навчання: українська.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри адміністративно-правових дисциплін, які безпосередньо проводять заняття, або звернувшись з письмовим запитом на електронну пошту kua2024@ukr.net (кафедра адміністративно-правових дисциплін).

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Зміст публічного адміністрування.

Тема 1.1. Загальні засади публічного адміністрування

Види управління. Соціальне управління, поняття особливості та класифікація. Категорія «публічна адміністрація» в адміністративному праві України та європейських країн. Функціональний підхід до розуміння публічної адміністрації. Організаційно-структурний підхід до розуміння публічної адміністрації. Сучасний стан нормативно-правового забезпечення діяльності публічної адміністрації. Структура публічної адміністрації. Поняття Цілей сталого розвитку ООН. Цілі сталого розвитку України до 2030 року.

Тема 1.2. Реформування публічної адміністрації

Проблеми реформування діяльності Кабінету Міністрів України. Стратегічна мета і концептуальна основа реформування уряду. Проведення організаційних змін в Кабінеті Міністрів. Удосконалення взаємодії Кабінету Міністрів та Президента України. Удосконалення адміністративно-правового статусу Кабінету Міністрів України. Розмежування функцій Кабінету Міністрів України як колегіального органу, що виконуються шляхом проведення засідань уряду, функції Кабінету Міністрів України, що виконуються членами уряду відповідно до вимог закону або конкретного доручення Кабінету Міністрів. Функції Кабінету Міністрів України, що забезпечуються організаційними формами роботи урядових комітетів.

Реформування апарату Кабінету Міністрів України. Сучасний стан нормативно-правового регулювання діяльності центральних та інших підвідомчих Кабінету Міністрів України органів виконавчої влади. Класифікація підвідомчих Кабінету Міністрів України органів виконавчої влади. Концептуальні засади реформування центральних органів виконавчої влади. Удосконалення адміністративно-правового статусу міністерств, а також державних служб, державних інспекцій, державних агентств, діяльність яких спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через відповідного члена Кабінету Міністрів України.

Удосконалення адміністративно-правового статусу центральних органів виконавчої влади. Взаємодія міністерств з іншими центральними органами виконавчої влади.

Поняття місцевих органів виконавчої влади як суб'єктів публічної адміністрації. Види місцевих органів виконавчої влади. Мета реформування місцевих органів виконавчої влади. Удосконалення правових засад діяльності місцевих державних адміністрацій. Запровадження нової моделі організації державних адміністрацій обласного рівня. Делегування місцевим державним адміністраціям повноважень обласних і районних рад.

Поняття органів місцевого самоврядування як суб'єктів публічної адміністрації. Удосконалення правових засад функціонування органів місцевого самоврядування. Напрями реформування органів місцевого самоврядування. Делегування повноважень районних і обласних рад

відповідним місцевим державним адміністраціям. Взаємодія місцевих органів місцевого самоврядування з іншими у суб'єктами публічного адміністрування.

Розділ 2. Організаційне забезпечення публічного адміністрування.

Тема 2.1. Інструменти публічного адміністрування: нормативний акт, адміністративний акт, адміністративний договір

Розуміння інструментів публічного адміністрування. Поняття та ознаки інструмента публічного адміністрування. Види інструментів публічного адміністрування. Вибір інструментів публічного адміністрування.

Нормативно-правовий акт як інструмент публічного адміністрування. Види нормативно-правових актів. Вимоги до нормативно-правового акту. Порядок підготовки та ухвалення нормативно-правових актів. Дія (чинність) нормативно-правових актів. Припинення дії нормативного акту. Зміст і значення антикорупційної експертизи нормативно-правового акта. Державна реєстрація нормативно-правового акту. Процедура оприлюднення та набрання чинності нормативно-правовим актом. Підстави для визнання нормативно-правового акту протиправним. Зв'язок протиправності з фактом недотримання формальних вимог під час підготовки та видання акту.

Індивідуальний (адміністративний акт) як інструмент публічного адміністрування. Класифікація індивідуальних актів. Процедура ухвалення (видання) індивідуальних актів. Чинність індивідуального акту. Нікчемність індивідуального акту.

Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування. Поняття, юридичне значення та ознаки адміністративного договору. Види адміністративних договорів. Укладання адміністративних договорів. Чинність адміністративного договору. Нікчемність адміністративного договору. Підстави визнання адміністративного договору нікчемним.

Тема 2.2. Публічне адміністрування в окремих галузях та сферах

Публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері. Поняття адміністративно-політичної сфери. Структура адміністративно-політичної сфери. Система суб'єктів публічного адміністрування адміністративно-політичною сферою. Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічного адміністрування адміністративно-політичною сферою. Повноваження Президента України в адміністративно-політичній сфері. Повноваження Кабінету Міністрів України в адміністративно-політичній сфері.

Повноваження центральних органів виконавчої влади в адміністративно-політичній сфері. Повноваження місцевих органів виконавчої влади в адміністративно-політичній сфері. Повноваження органів місцевого самоврядування в адміністративно-політичній сфері. Публічне адміністрування в сфері оборони. Публічне адміністрування в сфері державної безпеки. Публічне адміністрування в сфері юстиції. Публічне адміністрування в сфері митної справи. Публічне адміністрування в сфері охорони державного кордону. Публічне адміністрування в сфері закордонних справ.

Публічне адміністрування у сфері економіки. Поняття та структура сфери економіки як об'єкту публічного адміністрування. Державний і недержавний сектори економіки. Основи публічного адміністрування у сфері економіки. Публічне адміністрування промисловістю і агропромисловим комплексом. Державні підприємства. Демоніполізація економіки. Антимонопольний контроль. Створення промислово-фінансових груп. Інвестування. Роздержавлення власності (приватизація). Деретуляція. Адміністративний нагляд у сфері економіки. Класифікація і адміністративно-правовий статус суб'єктів публічного адміністрування економікою. Повноваження Президента України у сфері публічного адміністрування економікою. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері публічного адміністрування економікою. Повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері публічного адміністрування економікою. Повноваження місцевих органів виконавчої влади у сфері публічного адміністрування економікою. Адміністративно-правове регулювання підприємницької діяльності.

Публічне адміністрування у соціально-культурній сфері. Поняття соціально-культурної сфери. Структура соціально-культурної сфери. Система суб'єктів публічного адміністрування соціально-культурною сферою. Адміністративно-правовий статус суб'єктів публічного адміністрування соціально-культурною сферою. Повноваження Президента України у цій сфері публічного адміністрування. Повноваження Кабінету Міністрів України у соціально-культурній сфері. Повноваження центральних органів виконавчої влади у сфері публічного адміністрування. Повноваження місцевих органів виконавчої влади у соціально-культурній сфері. Повноваження органів місцевого самоврядування у соціально-культурній сфері.

Публічне адміністрування освітою та наукою.

Публічне адміністрування у сфері культури.

Публічне адміністрування у сфері охорони здоров'я.

2. ВИМОГИ ЩОДО РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Метою викладання навчальних дисциплін «Концептуальні підходи теорії управління» та «Публічне адміністрування» є набуття здобувачами вищої освіти набуття практичних вмінь і навичок щодо застосування законів, принципів, методів, технологій та процедур в управлінні суб'єктами публічної сфери; формування компетентностей, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень керівника (фахівця) суб'єкта публічного адміністрування, в тому числі для органів державної влади та місцевого самоврядування.

Основними завданнями вивчення дисциплін є засвоєння здобувачами вищої освіти методів досягнення національних цілей та інтересів шляхом діяльності суб'єктів публічної сфери, у тому числі законодавчих, виконавчих і судових органів та органів місцевого самоврядування.

Вивчення дисциплін спрямовується на формування у здобувачів вищої освіти знань, вмінь та навичок, які відповідають професійно-кваліфікаційним характеристикам та завданням, які ставляться перед публічними службовцями на конкретному етапі розвитку українського суспільства, що передбачає досягнення такого рівня підготовки.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні

вміти:

– підготувати нормативну документацію (накази, розпорядження тощо), пропозиції, рекомендації (проекти) для суб'єкта публічного адміністрування щодо визначення стратегічних цілей, завдань та етапів управлінських рішень на основі результатів системного аналізу суспільно-політичного та соціально-економічного стану розвитку сфери управління (об'єкта управління), застосовуючи методики визначення певних показників;

– визначати технологію управління суб'єктом публічної сфери, що є раціональною за ознаками досягнення мети діяльності та ресурсами, що використовуються, з урахуванням особливостей цього суб'єкта; виробити процедури та основний зміст кожного етапу вироблення та впровадження управлінського рішення з визначенням термінів, виконавців і вартості;

– уживати заходи із упровадження сучасних форм і методів діяльності суб'єкта публічної сфери, його структурного підрозділу, оптимізації його функціональної та організаційної структури, виходячи зі змісту сучасних управлінських технологій;

– застосовувати методи та критерії оцінювання результативності та ефективності публічного адміністрування в умовах соціально-економічних змін.

3. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ

Атестація проводиться як комплексна перевірка знань здобувачів вищої освіти з навчальних дисциплін «Концептуальні підходи теорії управління» та «Публічне адміністрування», яка передбачена навчальним планом підготовки фахівців ступеня вищої освіти магістра в Національній академії внутрішніх справ.

Атестація проводиться на відкритому засіданні комісії за участю не менше половини її складу при обов'язковій присутності голови комісії.

Атестація проводиться за білетами, складеними у повній відповідності до програм навчальних дисциплін. Тривалість атестації не повинна перевищувати 6 академічних годин на день.

У білетах передбачено два теоретичні питання та одне практичне завдання.

Час на підготовку – 20 хвилин. Оцінка виставляється за кожне теоретичне питання та практичне завдання окремо, після чого виставляється загальна оцінка відповіді.

Результати атестації визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» і «незадовільно» відповідно до визначених критеріїв. Результати атестації оголошуються у цей же день після оформлення протоколу засідання комісії.

Рішення комісії про оцінку знань, виявлених при проведенні атестації, а також про присвоєння кваліфікації «магістр з публічного управління та адміністрування» відповідно до отриманого освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 281 (D4) «Публічне управління та адміністрування» з видачею диплома державного зразка приймається комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, котрі брали участь в засіданні. При однаковій кількості голосів голос голови є вирішальним.

Усі засідання комісії протоколюються. У протокол вносяться оцінки, одержані на атестації, записуються додаткові запитання, що ставились здобувачу, особливі думки членів комісії.

Протокол підписують голова та члени комісії, які брали участь у засіданні.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
<p><i>Високий (творчий):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив глибокі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку, чітко, лаконічно, логічно послідовно дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач та аналізувати достовірність одержаних результатів, допускаючи деякі неточності.</p>	90–100
<p><i>Достатній (конструктивно-варіативний):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив міцні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, аргументовано дав відповіді на поставлені питання, вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи неточності і несуттєві помилки.</p>	85–89
<p><i>Достатній (конструктивний):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив достатні знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав відповіді на поставлені питання, які, однак, містять певні (неістотні) неточності, достатні вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.</p>	75–84
<p><i>Середній (репродуктивний):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив посередні знання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав мало аргументовані відповіді на поставлені питання, які містять істотні неточності, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення при розв'язуванні практичних задач.</p>	66–74
<p><i>Достатній (репродуктивний):</i> Здобувач вищої освіти під час атестації виявив слабкі знання навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, дав неточні або мало аргументовані</p>	60–65

Рівень компетентності та критерії оцінювання	Кількість набраних балів
відповіді на поставлені питання, з порушенням послідовності викладення, слабкі вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач, допускаючи суттєві помилки.	
Низький (рецептивно-продуктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач (здобувач вищої освіти має право на повторний підсумковий контроль).	35–59
Низький (непродуктивний): Здобувач вищої освіти під час атестації виявив незнання значної частини навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах, допустив істотні помилки у відповідях на поставлені питання, виявив невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень (здобувач вищої освіти обов'язково повинен повторно вивчити навчальну дисципліну).	1–34

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандартів вищої освіти. Атестація здійснюється відкрито і гласно. Здобувачі вищої освіти та інші особи, присутні на атестації, можуть вільно здійснювати аудіо- та/або відеофіксацію процесу атестації.

Екзаменаційна комісія працює у терміни, визначені навчальним та робочим навчальним планом підготовки фахівців.

До проходження атестації допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі вимоги навчального плану.

У випадку неявки здобувача вищої освіти на засідання екзаменаційної комісії з поважних причин, підтверджених відповідними документами, для складання однієї навчальної дисципліни за рішенням Голови екзаменаційної комісії, атестація може бути перенесена на іншу дату, але в межах затвердженого розкладу роботи екзаменаційної комісії.

Тривалість екзаменів не повинна перевищувати 6 академічних годин для однієї групи.

Оцінку за відповідь на питання білету екзамену виставляє кожен член комісії.

Підсумкова оцінка атестації визначається як середня з оцінок за кожен вид екзаменаційних завдань (якщо інше не визначене програмою екзамену).

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених при складанні екзамену приймається на закритому засіданні комісії, відкритим голосуванням більшістю голосів членів комісії, які брали участь в її засіданні. За однакової кількості голосів голос Голови екзаменаційної комісії є вирішальним.

Якщо відповідь здобувача вищої освіти на екзамені не відповідає вимогам рівня атестації екзаменаційна комісія ухвалює рішення про те, що здобувач не пройшов атестацію і у протоколі засідання екзаменаційної комісії йому проставляється оцінка «незадовільно» (0-59 балів (FX, F)).

У випадку, якщо випускник не з'явився на засідання екзаменаційної комісії для складання екзаменів або захисту дипломної роботи, у протоколі зазначається, що він «неатестований у зв'язку із неприбуттям» на засідання.

Здобувачі вищої освіти, які запізнилися на атестацію письмово звертаються до Голови екзаменаційної комісії про можливість складання атестації у день атестації чи наступного дня (за умови роботи цієї ж комісії) до пишуть. Рішення про можливість складання екзамену приймається Головою.

Отримання здобувачем вищої освіти незадовільної оцінки на одному з екзаменів не позбавляє його права продовжувати складання екзаменів з інших дисциплін.

За структурою екзаменаційний білет містить два теоретичних питання: перше питання з дисципліни «Концептуальні підходи теорії управління», друге питання з дисципліни «Публічне адміністрування», а також третє – ситуаційне практичне завдання (квест).

Екзаменаційні білети охоплюють зміст програм навчальних дисциплін «Концептуальні підходи теорії управління» та «Публічне адміністрування», що забезпечує можливість перевірки всіх рівнів компетентностей (знання, розуміння, вміння, аналіз, синтез, критичне оцінювання) здобувачів вищої освіти під час проведення комплексного екзамену.

Кількість екзаменаційних білетів для комплексного екзамену перевищує кількість осіб, які допущені на атестацію відповідно до сформованих груп.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ТЕОРІЇ УПРАВЛІННЯ

1. Публічне управління – системне суспільне явище.
2. Етапи історичного розвитку управління суспільством і державою на теренах України
3. Поняття та види публічного управління.
4. Методологічна основа теорії публічного управління.
5. Парламентаризм як суспільно - політичне явище.
6. Публічне управління та людина.
7. Держава, її права і обов'язки щодо особи.
8. Права, свободи й обов'язки людини і громадянина у сфері державного управління.
9. Взаємодія громадянина й органів управління. Обов'язки органів управління щодо громадян.
10. Публічне управління і колектив. Публічне управління і суспільство.
11. Місце і роль сучасних інститутів публічного управління та владно-політичних процесів у демократичних суспільствах.
12. Необхідність формування цілісної системи публічного управління після здобуття незалежності.
13. Реформи центральних і місцевих органів влади 1992 – 2016 рр.
14. Історичні передумови становлення парламентаризму в Україні.
15. Характеристика систем управління, прості і складні системи. Особливості управління в складній системі. Об'єкт і суб'єкт управління як елементи системи.
16. Прямі і зворотні зв'язки в системі управління. Закриті і відкриті системи.
17. Взаємодія системи управління з навколишнім середовищем, забезпечення цілісності, стійкості і динамізму системи управління.
18. Школи наукового управління та їх представники.
19. Сучасні концепції, теорій парламентаризму та парламентської діяльності. Сутність елітарної демократії (демократичного елітизму).
20. Цінності та цілі суспільства і держави.
21. Громадянське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей і відносин.
22. Цінності та цілі європейського адміністративного простору.
23. Формування “дерева” цілей публічного управління.
24. Юридичне забезпечення цілей публічного управління.
25. Джерела ідей управління суспільством і країною. Теорії управління суспільством і країною.
26. Концепція раціонального вибору та “новий менеджеризм”.
27. Публічне управління в контексті неокласичної теорії.
28. Традиційна (веберівська) модель і модель “good governance”.

29. Концепт моделі “New Public Management” (NPM). NPM: сутність і ефективність застосування в країнах ЄС.
30. Інструментальні концепції публічного адміністрування.
31. Електронне врядування.
32. Концепція лідерства.
33. Сутність та характеристики інформаційного суспільства.
34. Інформаційне суспільство і відкритість влади.
35. Інформаційна політика України.
36. Сучасні інформаційні війни.
37. Правове регулювання інформаційної сфери в Україні.
38. Публічна сфера – єдність економічної, соціальної, політичної та духовної сфер: поняття, складові, їх сутність і взаємообумовленість.
39. Економічна і культурна сфери – базис розвитку суспільства.
40. Дія ринкових принципів у політичній сфері.
41. Особливості поведінки людей в економічній та політичній сферах.
42. Публічне управління: публічна сфера, публічне право і публічна політика – співвідношення феноменів.
43. Сутність демократії і демократичних засад публічного управління.
44. Основні моделі демократії на прикладах країн ЄС.
45. Вибори органів місцевого самоврядування.
46. Місцевий референдум.
47. Загальні збори громадян.
48. Органи самоорганізації населення.
49. Основи політичної демократії та правової держави в Україні.
50. Індивідуальні та колективні звернення.
51. Громадські організації та засоби масової інформації в системі публічного управління.
52. Співвідношення принципів плюралізму і єдності в громадянському суспільстві.
53. Сутність, зміст та особливості управління соціальною і духовною сферами українського суспільства.
54. Роль освіти у соціогуманітарному та економічному розвитку суспільства.
55. Освітній потенціал нації як основа конкурентоспроможності держави.
56. Публічна політика забезпечення якості освіти в контексті розвитку суспільства.
57. Соціальна політика як чинник формування соціальної безпеки суспільства.
58. Соціальна безпека: поняття та структура.
59. Особливості застосування механізмів державного управління щодо формування соціальної безпеки.
60. Соціальні відносини в системі суспільних відносин.
61. Політика доходів і основні пріоритети її здійснення.
62. Соціальна політика у сфері оплати праці та шляхи її реформування.
63. Стратегічні напрями подолання бідності.

64. Основні сфери духовного життя та механізми впливу держави на їх розвиток.
65. Проблеми формування національної самосвідомості українського народу.
66. Національна ідея, її зміст та націотворчий потенціал.
67. Гуманітарна політика як чинник розвитку духовного життя.
68. Основні напрями та пріоритети реалізації гуманітарної політики.
69. Гуманітарна політика у сфері розвитку культури, освіти, науки.
70. Основні напрями державної політики в умовах демографічної кризи.
71. Предметно-практичне значення публічної політики.
72. Особливості публічної політики, її зміст та функції. Інститути та процеси публічної політики.
73. Структура інститутів публічної політики.
74. Особливості процесів вироблення публічної політики.
75. Публічна політика як процес прийняття політичних рішень. Інституційне забезпечення публічної політики.
76. Зв'язок публічної політики та публічного управління.
77. Органи публічної влади як основні суб'єкти вироблення публічної політики.
78. Механізми функціонального представництва інтересів та забезпечення публічної політики в Україні.
79. Теорія та практика аналізу публічної політики.
80. Теоретико- фундаментальний та прикладний виміри аналізу публічної політики.
81. Аналіз процесу прийняття рішень.
82. Методи збирання інформації та оцінювання програм публічної політики.
83. Конфлікти та кризи в публічній політиці та управлінні.
84. Структура і процес управління конфліктом.
85. Організаційні та управлінські конфлікти.
86. Кризи в публічному управлінні.
87. Механізм взаємодії влади та управління (європейський досвід).
88. Держава як суб'єкт політичної влади.
89. Економічна влада. Взаємозв'язок і взаємозалежність політичної та економічної влади.
90. Лобізм. Політичні процеси і технології.
91. Загальна характеристика судової системи.
92. Конституційні принципи правосуддя.
93. Конституційно- правові принципи організації та діяльності судової системи.
94. Конституційна юстиція. Вищі органи судійської спільноти.
95. Судова система України.
96. Законодавча влада в управлінні справами суспільства і держави.
97. Поняття, соціальні функції та повноваження парламенту. Структура парламенту. Статус парламентаря.

98. Порядок роботи парламенту та загальні парламентські процедури.
99. Структура, повноваження та порядок діяльності (регламент) Верховної Ради України. Законодавчий процес.
100. Технологія та організація процесу розробки і прийняття управлінських рішень.
101. Поняття процесу розробки і прийняття управлінських рішень.
102. Етапи процесу розробки і прийняття управлінських рішень.
103. Фактори, обмеження і критерії, що визначають технологію розробки та прийняття управлінських рішень.
104. Розробка алгоритму процесу прийняття рішення. Організація процесу розробки та прийняття рішення.
105. Організаційні методи і процедури виконання прийнятих рішень.
106. Умови ефективного функціонування організаційних структур при реалізації рішень.
107. Організація процесів виконання рішень: ресурсне забезпечення на стратегічному та тактичному рівнях.
108. Функції та види контролю. Зміст контролю.
109. Процес здійснення контролю.
110. Інструменти і характеристики ефективного контролю реалізації управлінських рішень.
111. Сутність і види відповідальності керівників за прийняті рішення. Розробка управлінських рішень в умовах невизначеності і ризику.
112. Сутність ризику і невизначеності.
113. Сутність прийняття рішень в умовах ризику і невизначеності. Класифікація ризиків.
114. Методи оцінки ступеня ризику.
115. Етапи дослідження ризику.
116. Способи управління ризиком.
117. Методи і прийоми розробки та прийняття управлінських рішень в умовах ризику і невизначеності.
118. Методи оптимізації управлінських рішень.
119. Поняття оптимального і раціонального управлінських рішень.
120. Типи завдань прийняття рішень відповідно до типу ситуації: в умовах визначеності, невизначеності, ризику, конфлікту.
121. Поняття методу розробки та прийняття рішення.
122. Класифікація методів розробки та прийняття рішень за типом умов, етапом процесом розробки і прийняття.
123. Роль людського фактору в процесі розробки управлінського рішення.
124. Використання влади та впливу при прийнятті управлінських рішень.
125. Індивідуальні якості менеджера і стиль керівництва в процесі прийняття рішення.
126. Управління змінами і конфліктами в процесі розробки та реалізації управлінських рішень.
127. Особливості прийняття управлінських рішень у різних сферах діяльності підприємств.

128. Вплив сфери діяльності підприємства на процес розробки і прийняття управлінських рішень.

129. Особливості і методи прийняття рішень в сфері стратегічного управління.

130. Автоматизація процесу розробки і прийняття управлінських рішень: передумови та інструменти.

131. Поняття і види функцій публічного управління.

132. Сутність організаційної структури публічного управління і фактори, що її обумовлюють.

133. Види організаційних структур.

134. Ієрархічні і горизонтальні структури публічного управління.

135. Види і властивості ієрархічних структур.

136. Механізм публічного управління: сутність, складові та їх характеристики.

137. Структура механізму та органів публічного управління.

138. Територіально-адміністративний аспект публічного управління.

139. Методи і стилі публічного управління.

140. Механізми державного управління: сутність, поняття, категорії, принципи, методи, система.

141. Теоретико-методологічні засади механізмів державного управління.

142. Політичний, економічний, організаційний, правовий, мотиваційний та інші види механізмів державного управління.

143. Механізми взаємодії держави та громадянського суспільства.

144. Моделі взаємодії органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

145. Напрями і методи вдосконалення взаємовідносин органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

146. Регулювання та вирішення конфліктів у взаємовідносинах органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

147. Технології взаємодії влади і громади.

148. Методи співпраці органів публічної влади і громади.

149. Поняття громадянського суспільства і його витоки.

150. Теорії громадянського суспільства.

151. Моделі громадянського суспільства.

152. Основні напрями формування та розвитку сучасної економічної системи.

153. Основні ознаки ринкової соціально орієнтованої економіки.

154. Визначальні характеристики економічної системи України.

155. Можливості використання механізмів нового публічного менеджменту для розвитку економічних систем.

156. Глобалізаційний та інтеграційний вектори перетворень в економіці України.

157. Загальна характеристика взаємовідносин публічної влади, держави і економіки.

158. Інститути публічної влади та ринкова координація господарського життя суспільства.

159. Держава як гарант забезпечення умов для підприємницької діяльності.

160. Сучасні тенденції у взаємовідносинах держави і бізнесу.

161. Механізми взаємодії держави і економіки.

162. Управління політичними ризиками та забезпечення сприятливого інвестиційного клімату.

163. Оцінювання ефективності й результативності державно-управлінської діяльності.

164. Стратегічні пріоритети публічного управління розвитком національної економіки в контексті європейського вибору.

165. Конкуренція як фактор ринкового прогресу (основні тенденції та проблеми формування конкурентного середовища).

166. Конкурентна політика: цілі, проблеми, можливості, механізми.

167. Конкуренція як рушійна сила інноваційно-інвестиційного розвитку економіки країни.

168. Конкурентна політика: цілі та інструменти.

169. Законодавче та нормативно-правове забезпечення конкурентного середовища.

170. Ринок та його структура.

171. Механізм функціонування ринку. Ринкова рівновага.

172. Досконала і недосконала ринкові структури.

173. Суспільні блага. Прийняття державно-управлінських рішень на ринку суспільних благ.

174. Проблема справедливого розподілу в ринковій економіці.

175. Рівень життя і бідність.

176. Державна політика перерозподілу доходів: цілі, механізми, інструменти. Концепції справедливості у розподілі благ і доходів.

177. Теорія суспільного вибору як методологія аналізу вироблення колективних рішень.

178. Ситуації неспроможності влади як обмеження для державного втручання.

179. Проблеми, пов'язані з прийняттям ефективних рішень.

ПУБЛІЧНЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

1. Поняття, основні риси та види публічного адміністрування.
2. Державне управління як складова публічного адміністрування: поняття та ознаки.
3. Поняття публічної адміністрації, її характерні риси та види.
4. Основні етапи розвитку публічного адміністрування.
5. Основні моделі публічного адміністрування (загальна характеристика).
6. Бюрократична модель публічного адміністрування.
7. Новий державний менеджмент як модель публічного адміністрування: основні риси.
8. Концепція «належного» управління: сутність, принципи.
9. Адміністративна реформа як інструмент вдосконалення публічного адміністрування: поняття, мета та види.
10. Адміністративна реформа в Україні, її завдання, основні етапи та напрямки.
11. Сучасний етап реформування державного управління в Україні, його завдання та основні напрями.
12. Європейські стандарти належного управління (загальна характеристика, значення для України).
13. Система публічного адміністрування: поняття та структура.
14. 14.Принципи організації та функціонування системи публічного адміністрування.
15. Принципи централізації та децентралізації в системі принципів публічного адміністрування, їх сутність та значення.
16. Принципи концентрації та деконцентрації в системі принципів публічного адміністрування, їх сутність та значення.
17. Принцип прозорості публічного адміністрування.
18. Поняття та види функцій публічного адміністрування, сучасні тенденції їх розвитку та шляхи оптимізації (функціональні обмеження, приватизація функцій тощо).
19. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування: поняття, ознаки, особливості правового становища.
20. Види та система органів виконавчої влади.
21. Повноваження Кабінету Міністрів України у сфері публічного адміністрування.
22. Центральні та місцеві органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування (види, основні завдання та форми діяльності).
23. Партисипативний механізм публічного адміністрування (партисипативне управління): сутність та основні моделі.
24. Система публічного адміністрування у сфері юстиції: організаційноправові засади.
25. Міністерство юстиції України в системі публічного адміністрування (особливості адміністративно-правового статусу).

26. Територіальні органи Міністерства юстиції України.
27. Міжрегіональні управління Міністерства юстиції України в системі публічного адміністрування: особливості правового становища
28. Функції та повноваження Міністра юстиції України.
29. Державний секретар Міністерства юстиції України як суб'єкт управління державною службою: особливості правового статусу.
30. Державний контроль у сфері юстиції. Основні види контролю.
31. Основні напрямки децентралізації публічного адміністрування у сфері юстиції.
32. Правові засади та система органів державної реєстрації актів цивільного стану.
33. Правові засади та суб'єкти державної реєстрації громадських формувань.
34. Правові та організаційні основи системи державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.
35. Правові та організаційні засади державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.
36. Державна реєстрація друкованих засобів масової інформації (правові засади, органи державної реєстрації).
37. Державна реєстрація інформаційних агентств як суб'єктів інформаційної діяльності (правові засади, органи державної реєстрації).
38. Повноваження Міністерства юстиції України та його органів у сфері державної реєстрації.
39. Центр пробації в системі публічного адміністрування: особливості правового статусу.
40. Система надання безоплатної правової допомоги населенню: правові та організаційні засади.
41. Надання безоплатної первинної правової допомоги (правові засади, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).
42. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти надання безоплатної первинної правової допомоги (особливості організації та правового забезпечення).
43. Надання безоплатної вторинної правової допомоги (правові засади, право на допомогу, правові послуги, суб'єкти надання).
44. Регіональні та місцеві центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги: правові засади, завдання та основні напрямки діяльності.
45. Управління системою надання безоплатної правової допомоги.
46. Координаційний центр з надання правової допомоги: особливості правового статусу.
47. Міністерство юстиції України як суб'єкт управління системою надання безоплатної правової допомоги (повноваження, основні напрямки, форми та методи реалізації).
48. Публічне адміністрування у сфері організації примусового виконання рішень судів та інших органів (правові засади, система суб'єктів та їх основні повноваження).

49. Органи та особи, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів.
50. Публічне адміністрування як процес розробки, прийняття та виконання управлінських рішень. Поняття та види управлінських рішень.
51. Форми публічного адміністрування: поняття, сутність та види.
52. Поняття, ознаки та основні види правових актів управління.
53. Поняття й ознаки адміністративного акту.
54. Адміністративно-правові методи в системі методів публічного адміністрування, поняття про стилі управління.
55. Адміністративний примус в системі методів публічного адміністрування, класифікація заходів адміністративного примусу.
56. Адміністративний розсуд у публічному адмініструванні.
57. Публічні послуги: поняття, ознаки та види.
58. Адміністративні послуги: поняття та характерні ознаки.
59. Організаційно-правове забезпечення надання адміністративних послуг в Україні.
60. Центр надання адміністративних послуг: особливості правового статусу.
61. Адміністративні послуги у сфері юстиції.
62. Електронні адміністративні послуги.
63. Процедура надання адміністративних послуг.
64. Поняття та ознаки адміністративної процедури.
65. Види адміністративної процедури.
66. Стадії адміністративної процедури.
67. Система законодавства про адміністративну процедуру.
68. Поняття та значення принципів адміністративної процедури.
69. Правове регулювання процедури розгляду скарг. Строки у процедурі розгляду скарг.
70. Адміністративна процедура державного контролю (нагляду): поняття, завдання та види.
71. Стадії контрольно-наглядової процедури.
72. Правове регулювання доступу до публічної інформації.
73. Поняття та види публічної інформації, забезпечення доступу до публічної інформації.
74. Реалізація права на доступ до інформації за інформаційним запитом.
75. Електронне урядування як інноваційна форма організації публічного адміністрування (поняття, мета, основні напрямки реалізації).
76. Організаційно-правові засади електронного урядування в Україні.
77. Форми та напрямки реалізації «електронного урядування».
78. Електронна петиція як форма електронного звернення громадян.
79. Основні підходи до розуміння публічного адміністрування та його еволюція.
80. Предмет та методологічна основа публічного адміністрування (співвідношення понять «управління» та «публічне адміністрування»).

81. Формування та розвиток ідей управління суспільством.
82. Поняття соціально-інженерного та гуманітарного підходу управління суспільством.
83. Концепція порівняння та «новий менеджмент».
84. Японський варіант людських стосунків.
85. Публічне управління в контексті неокласичної теорії управління.
86. Етапи формування громадського суспільства.
87. Основа і інститути громадського суспільства.
88. Функції громадського суспільства.
89. Види громадського суспільства.
90. Громадське суспільство як сфера формування єдиного комплексу цінностей та відносин.
91. Поняття «феномену влади».
92. Публічна влада та публічне адміністрування.
93. Влада як основний засіб публічного адміністрування.
94. Держава як суб'єкт політичної влади. Поняття економічної влади (їх взаємодія).
95. Поняття «лобізму».
96. Поняття публічної муніципальної влади.
97. Поняття місцевого самоврядування. Основні фактори його формування.
98. Сфери управління та компетенції місцевого самоврядування.
99. Представницькі та виконавчі органи місцевого самоврядування.
100. Посадові особи місцевого самоврядування.
101. Вибори органів місцевого самоврядування.
102. Місцеві референдуми.
103. Загальні збори громадян.
104. Органи самоорганізації населення.
105. Управління суспільством – головне призначення публічного адміністрування.
106. Загальний закон соціального управління – залежність управляючого впливу від стану системи та зовнішнього середовища.
107. Загальносистемні методологічно принципи публічного адміністрування.
108. Принципи, що регулюють адміністрування як соціально-політичний, соціально-економічний та соціально-культурний процеси.
109. Застосування принципів публічного адміністрування.
110. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
111. Система управління. Об'єкт та суб'єкт управління.
112. Поняття управлінського рішення.
113. Послідовність прийняття управлінського рішення в публічному адмініструванні.
114. Роль конкуренції в процесі прийняття рішення.
115. Формування «дерева цілей».
116. Нові тенденції у сфері публічного адміністрування.

117. Головне призначення публічного адміністрування.
118. Загальний закон соціального управління.
119. Загальносистемні принципи публічного адміністрування.
120. Закон централізації та децентралізації влади.
121. Закон необхідності посилення регулювання та управління суспільними процесами.
122. Закон розмежування центрів влади та управління.
123. Закон системності організації та саморозвитку системи публічного адміністрування.
124. Управління як визначальна функція публічного адміністрування.
125. Управлінське рішення як наукова категорія.
126. Пріоритетність публічного вибору цінностей та цілей.
127. Визначення цінностей та цілей – визначальна ланка прийняття рішень.
128. Роль конкуренції в процесі прийняття рішень.
129. Взаємовідношення суб'єкта та об'єкта прийняття рішень.
130. Послідовність етапів прийняття рішень.
131. Структура механізму та органів публічного адміністрування.
132. Принципи організації діяльності органів публічного адміністрування.
133. Форми організації публічного адміністрування.
134. Методи публічного адміністрування.
135. Стиль публічного адміністрування.
136. Типологізація органів публічного адміністрування.
137. Застосування демократичних методів.
138. Проблеми вибору найкращої форми правління.
139. Бюрократія як наукова категорія.
140. Теорія бюрократії М.Вебера.
141. Сучасні підходи в оцінюванні бюрократії.
142. Публічна служба.
143. Основні ознаки та атрибути бюрократії.
144. Політизація вищого чиновника.
145. Поняття корупції та корупційних дій.
146. Нормативно-правова база антикорупційної діяльності.
147. Зони «підвищеного» ризику прояву корупції.
148. Фактори запобігання проявам корупції: політичний, нормативно-правовий, організаційний, економічний, кадровий, морально-психологічний.
149. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.
150. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.
151. Вимір продуктивності, результативності та ефективності публічного адміністрування.
152. Критерії результативності та ефективності публічного адміністрування.

153. Фактори підвищення ефективності публічного адміністрування.
154. Контрактна система та неокорпоративізм.
155. Поняття результативності та ефективності публічного адміністрування.
156. Критерій результативності публічного адміністрування.
157. Критерій ефективності публічного адміністрування.
158. Фактори результативності та ефективності публічного адміністрування.
159. Контрактна система і неокорпоративізм.
160. Шляхи підвищення результативності та ефективності публічного адміністрування.
161. Правопорушення та відповідальність.
162. Відповідальність органів державної влади в сфері публічного адміністрування.
163. Відповідальність органів і осіб, які не перебувають на державній службі у сфері публічного адміністрування .
164. Правопорушення та відповідальність при здійсненні міжнародної публічної діяльності.
165. Відповідальність державних і комунальних підприємств.
166. Відповідальність недержавних організацій.

ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ СИТУАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ, ЩО ВИНОСЯТЬСЯ НА АТЕСТАЦІЮ

Ситуаційне завдання 1

Вас, державного службовця, було зареєстровано кандидатом у депутати виборчою комісією. Визначте порядок дій, який передбачає діюче законодавство України з метою дотримання принципу політичної нейтральності.

Ситуаційне завдання 2

Опишіть Ваш порядок дій відповідно до Закону України «Про державну службу», як підлеглого, у разі виникнення сумніву щодо законності виданого керівником наказу (розпорядження), доручення.

Ситуаційне завдання 3

Вас призначено Головою новоутвореного центрального органу виконавчої влади. У затвердженому постановою Кабінету Міністрів України Положенні про цей орган визначено, що він «в межах повноважень, передбачених законом, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України видає накази, які є нормативно-правовими актами. Голова підписує накази... Накази (назва ЦОВВ) підлягають державній реєстрації в установленому законодавством порядку».

Однак стаття 23 Закону України «Про центральні органи виконавчої влади», що має назву «Накази центрального органу виконавчої влади» в частині першій та четвертій регламентує: «Центральний орган виконавчої влади у межах своїх повноважень, на основі і на виконання Конституції та законів України, актів Президента України та постанов Верховної Ради України, прийнятих відповідно до Конституції та законів України, актів Кабінету Міністрів України та наказів міністерств видає накази організаційно-розпорядчого характеру, організовує та контролює їх виконання. Накази центрального органу виконавчої влади підлягають обов'язковому оприлюдненню відповідно до Закону України «Про доступ до публічної інформації».

Визначте вид колізії, яка існує між законодавчим актом і постановою КМУ. Яким нормативно-правовим актом Вам потрібно керуватися? Розробіть проєкт нормативно-правового акта про усунення колізії.

Ситуаційне завдання 4

Ви працюєте Директором департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації. Ваш знайомий, який займає посаду головного лікаря обласної лікарні, зайшов привітати Вас з новорічними святами і приніс в Ваш службовий кабінет свій подарунок - письмовий набір вартістю 3500 грн.

Прийміть рішення щодо можливості одержання цього подарунку та обґрунтуйте його. Опишіть алгоритм дій, передбачений у Законі України «Про

запобігання корупції» щодо запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними.

Ситуаційне завдання 5

Ви керівник райдержадміністрації в привабливому районі. У Вас є кандидатура на посаду першого заступника (професійного, підготовленого, відповідального компетентного, порядного державного службовця, якого Ви знаєте по спільній попередній роботі). Але керівництво облдержадміністрації нав'язує іншу кандидатуру, наближену до голови ОДА, про якого ходять чутки, що людина проблемна та дуже любить гроші, особливо «відкати». Запропонуйте алгоритм Ваших дій в даному випадку. Перелічіть наслідки для Вас особисто та очолюваної Вами адміністрації.

Ситуаційне завдання 6

Колегією обласної державної адміністрації Вам доручено підготувати проект програми підвищення якості персоналу публічних органів влади в умовах реформування та децентралізації влади. Якими Ви бачите структуру та основні положення такого проекту? Які заходи Ви будете вживати як керівник служби управління персоналом для підготовки цього проекту?

Ситуаційне завдання 7

На науковому зібранні виникла дискусія з приводу ефективності командного підходу в публічному управлінні. З одного боку наводять аргументи на користь доцільності командного управління, інші – навпаки. Спрогнозуйте аргументи «за» і «проти».

Ситуаційне завдання 8

До керівництва району (до якого входите і Ви) звернулася організація політичної партії зі скаргою на неналежне представлення в органах публічної влади представників національних меншин. Поясніть процедуру розгляду такої скарги, змоделюйте результати та прийняті управлінські рішення.

Ситуаційне завдання 9

16 червня 2020 року Верховна Рада України прийняла за основу проект Закону України «Про хмарні послуги» (№ 701-IX). Прийняття цього Закону надасть умови органам публічної влади для більш ефективного використання державних інформаційних ресурсів шляхом впровадження новітніх технологій при обробці інформації (крім інформації, яка в установленому порядку віднесена до державної таємниці). Керівник органу публічної влади (ОПВ) звернувся до начальника відділу інформаційно-телекомунікаційних технологій з наказом надати доповідну записку щодо можливого використання послуг центрів обробки даних (ЦОД) і які саме послуги будуть економічно доцільними для ОПВ. Необхідно на основі аналізу видів послуг ЦОД (дата-центрів) України запропонувати для ОПВ економічно обґрунтовані послуги.

Ситуаційне завдання 10

Консалтингова корпорація Gartner кожного року надає ТОП 10 трендів стратегічних технологій, на які орієнтуються основні гравці ринку у сфері цифрових технологій.

Обґрунтуйте, який принцип лежить в основі Gartner-прогнозів і які цифрові технології з ТОП 10 трендів стратегічних технологій за останні п'ять років найшли свої практичне впровадження в системі е-урядування та надайте пропозиції щодо запровадження сучасних застосунків на базі сучасних цифрових технологій з метою підвищення прозорості та відкритості у діяльності органу публічного управління.

Ситуаційне завдання 11

Після призначення Вас на посаду начальника відділу та у зв'язку із необхідністю запровадження карантинних обмежень виникла необхідність налагодити цифрову комунікацію між співробітниками відділу та спільне опрацювання документів, тобто у разі потреби переходити на он-лайн (віддалений) режим роботи відділу.

Яку схему роботи Ви би запровадили та які інструменти на сервіси Ви би використали для:

- цифрової комунікації (бажано передбачити декілька каналів зв'язку, у тому числі відео);
- спільної роботи під час опрацювання документів;
- спільного планування робіт та взаємодії тощо.

Ситуаційне завдання 12

Поняття «територіальна громада» означає:

- а) область, район, місто, район у місті, селищі, село;
- б) жителів, об'єднаних постійним проживанням у межах села, селища, міста або добровільне об'єднання жителів кількох сіл;
- в) органи місцевого самоврядування, що представляють спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ та міст;
- г) форма прийняття територіальною громадою рішень з питань, що належать до відання місцевого самоврядування, через пряме голосування.

Ситуаційне завдання 13

Колегією обласної державної адміністрації Вам доручено підготувати проект програми підвищення якості персоналу публічних органів влади в умовах реформування та децентралізації влади. Якими Ви бачите структуру та основні положення такого проекту? Які заходи Ви будете вживати як керівник служби управління персоналом для підготовки цього проекту?

Ситуаційне завдання 14

На науковому зібранні виникла дискусія з приводу ефективності командного підходу в публічному управлінні. З одного боку наводять аргументи на користь

доцільності командного управління, інші – навпаки. Спрогнозуйте аргументи «за» і «проти».

Ситуаційне завдання 15

До керівництва району (до якого входите і Ви) звернулася організація політичної партії зі скаргою на неналежне представлення в органах публічної влади представників національних меншин. Поясніть процедуру розгляду такої скарги, змоделюйте результати та прийняті управлінські рішення.

Ситуаційне завдання 16

Уявіть що ви є керівником проекту змін, що реалізується в територіальній громаді (на вибір). Сформууйте послідовність етапів планування й впровадження змін, заповнивши табл. 1. Оцініть орієнтовну тривалість кроків/кожного етапу. Запропонуйте та обґрунтуйте шляхи подолання опору змінам, якщо однією з головних перешкод, що постала на шляху до успішної реалізації проекту, стали скептицизм місцевого населення з приводу чергового процесу змін та розробки чергових проектів.

Таблиця 1

Послідовні стадії та етапи процесу управління змінами

№ п/п	Найменування стадій і етапів
СТАДІЯ 1. ПІДГОТОВКА	
1.1.	Визнання необхідності змін керівництвом організації.
1.2.	
....	
СТАДІЯ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ	
2.1.	
2.2.	
...	
СТАДІЯ 3. ОЦІНКА І ЗАКРІПЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ	
3.1.	
....	
...	

Ситуаційне завдання 17

Як представнику органу публічної влади, який ініціює розробку стратегії розвитку регіону (на вибір), Вам доручено взяти участь у виконанні завдань з попереднього планування даного процесу (організаційному етапі). Зазначте наявність довгострокових документів прогнозування та планування соціально-економічного розвитку регіону та надайте Ваші пропозиції з наступних питань:

- Тип стратегічного документу, який планується розробити, та горизонт планування.
- Підхід до формування робочої групи зі стратегічного планування, який буде найбільш доцільним для організації процесу розробки документу.

- Ресурси, які необхідно виділити для підтримки процесу (організаційні, матеріально-технічні тощо).
- Зацікавлені сторони та їх ролі у процесі розробки і впровадження стратегії.
- Завдання робочої групи зі стратегічного планування.

Ситуаційне завдання 18

Вас включено до складу робочої групи зі стратегічного планування сталого розвитку регіону. Визначте основні сфери, які повинен охоплювати аналіз поточної ситуації та тенденцій розвитку об'єкта планування, а також методи і джерела збору необхідної для цього інформації.

Ситуаційне завдання 19

На сьогоднішній ранок ви для бесіди викликали підлеглого, який часто спізнюється на роботу. Ви за збігом обставин затрималися дома та прийшли на роботу із запізненням. Підлеглий чекає на вас. Як Ви поведете себе?

Ситуаційне завдання 20

До вас прийшов робітник із проханням відпустити його з роботи на день. Ви питаєте про мету. Виявляється, він хоче використати цей день на пошуки іншого місця роботи. Його звільнення позбавить дуже потрібного і кваліфікованого фахівця. Як би ви відреагували на прохання робітника?

Ситуаційне завдання 21

Ви проводите нараду. Один із присутніх різко висловився проти вашої пропозиції, мотивуючи свою точку зору турботою про інтереси колективу. В душі Ви не поважаєте цю людину, вважаєте його звичайним «критиканом», поганим працівником. Як Ви будете реагувати?

Ситуаційне завдання 22

А. Файоль дав класичне визначення науковому управлінню:

«Управляти – значить:

- передбачити, тобто враховувати майбутнє і виробляти програму дій;
- організовувати, тобто будувати подвійний – матеріальний і соціальний – організм установи;
- розпоряджатися, тобто змушувати персонал належним чином працювати;
- координувати, тобто зв'язувати, об'єднувати та гармонізувати всі дії і всі зусилля;
- контролювати, тобто піклуватися про те, щоб все відбувалося відповідно до встановлених правил і відданих розпоряджень».

Чи можна дане визначення використовувати для характеристики публічного управління? Відповідь аргументуйте

Ситуаційне завдання 23

Визначте суттєві відмінності між політичними й адміністративними функціями в державному управлінні за такими ознаками: процедура призначення та звільнення з посади, характер діяльності та рішень, що приймаються, професійна компетентність.

Ситуаційне завдання 24

Вудро Вільсон визначив 4 теоретичних принципи публічного управління, які повинні реалізовуватися на практиці. Один із них свідчить: необхідно підвищувати ефективність державної служби шляхом впровадження практик ділового адміністрування в роботу державних органів.

Як ви розумієте твердження «впровадження практики ділового адміністрування в роботу державних органів»?

Ситуаційне завдання 25

Поняття ефективності управління передбачає ефективність управлінських дій і ефективність осіб, які здійснюють управлінські дії. Чим можна домогтися «ефективності осіб, які здійснюють управлінські дії»?

Ситуаційне завдання 26

Ефективне демократичне врядування є результатом взаємодії добре скоординованої влади, з одного боку, та обізнаного, зацікавленого і активного громадянина з іншого. Установіть відповідність між загальними критеріями та індикаторами демократичного функціонування публічної адміністрації

Ситуаційне завдання 27

Підберіть і проаналізуйте матеріали, що стосуються самоорганізації суспільства в Україні. Охарактеризуйте яскраві приклади самоорганізації суспільства. Визначте, які ризики вони мають для держави.

Ситуаційне завдання 28

У практиці зарубіжних країн вважається, що можливість успішного виконання функціональних (посадових) обов'язків обумовлюється:

- 30 % професійною характеристикою спеціаліста (освіта, кваліфікація, питання для оцінки компетенції фахівця);
- 30 % його особистими якостями;
- 40 % вмінням керівника працювати з людьми.

Ви згодні з цією точкою зору? Обґрунтуйте свою думку. Чи відображає даний підхід вимоги до керівників органів державного управління?

Ситуаційне завдання 29

Які державні послуги ви отримували в рамках електронного урядування? Як ви можете охарактеризувати стадію зрілості електронного урядування при отриманні даної державної послуги? У чому ви вбачаєте основні проблеми

надання державних послуг в електронному вигляді? Аргументуйте свою відповідь.

Ситуаційне завдання 30

Ефективне демократичне врядування є результатом взаємодії добре скоординованої влади, з одного боку, та обізнаного, зацікавленого і активного громадянина з іншого. Установіть відповідність між загальними критеріями та індикаторами демократичного функціонування публічної адміністрації. Для цього в табл. 1 необхідно поставити відповідний номер індикатора в стовпець «загальні критерії».

Таблиця 1

Загальні критерії та індикатори демократичного функціонування публічної адміністрації⁵

Загальні критерії	Індикатори
Конституційне врядування – повага до конституції та законів, а також інших нормативних актів (...)	1. Колегіальність, відкритість, врахування громадської думки та залучення громадян
Народний суверенітет – залежність формування виконавчих органів влади від волевиявлення народу (...)	2. Кількісне та якісне наближення кадрового складу виконавчих структур до забезпечення гендерного паритету
Двосторонній потік інформації про суспільні справи від урядових структур до громадян і в зворотному напрямі (...)	3. Демократичність поглядів і стандартів поведінки членів уряду та виконавчих структур, дотримання ними норм етики державного службовця
Демократичність процесу прийняття рішень (...)	4. Верховенство закону, дотримання принципу розподілу повноважень у відносинах із президентом, парламентом та судами
Гендерна рівність (...)	5. Форма, частота і результативність політичної комунікації з громадянами
Демократична культура і соціальний капітал (...)	6. Чесність і справедливість виборів та процедур формування коаліційного уряду

Рекомендовані джерела інформації

Основна

1. Основи публічного управління та адміністрування : навч. посіб. Для здобувачів спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» / П.С. Покатаєв, М.А. Латинін, С.В. Степаненко, Г.П. Пасемко, О.М. Таран. Харків : ТОВ «Оберіг», 2024. 240 с.
2. Сунцова О.О. Публічне адміністрування : підруч. 3-тє видання, доповнене та перероблене. Дніпро: Середняк Т. К., 2023. 334 с.
3. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю.П. Сурмін, В.Д. Бакуменко, А.М. Михненко та ін. ; за ред. Ю.В. Ковбасюка, В.П. Трощинського, Ю.П. Сурміна. К. : НАДУ, 2010. 820 с.
4. Кожушко О.О. Адміністративне право : навчально-методичний посібник. К. : Університет «Україна», 2021. 164 с.
5. Роль ЦНАП (Центрів Дія) у використанні е-послуг. Київ, 2021. 62 с.
6. Мохова Ю.Л. Розвиток електронного урядування України в умовах цифрових перетворень : монографія. Київ : Освіта України, 2021. 433 с.
7. Петровський П. М., Дробот І. О., Дзяна Г. О., Федорчак О. В. Публічно-управлінські детермінанти демократичного розвитку України в умовах війни : монографія / за заг. ред. П. М. Петровського. Львів : ЛА «Піраміда», 2024. 172 с.
8. Цифрове врядування : монографія / О. В. Карпенко, Ж. З. Денисюк, В.В. Наместнік [та ін.]; за ред. О.В. Карпенка. Київ : ІДЕЯ ПРИНТ, 2020. 336 с.
9. Чукут С.А., Загвойська О.В., Цимбаленко Я.Ю. Основи електронного урядування : навч. посіб. Київ : КПІ ім. І. Сікорського. 2022. 268 с.

Допоміжна

1. Сурмін Ю.П. Методологія аналізу ситуацій (Case study). К. : Центр інновації і розв., 1999. 53 с.
2. Сурмін Ю.П. Теорія систем і системний аналіз : навч. посібник. К. : МАУП, 2003. 243 с.
3. Буник М. З. Аналіз публічної політики : навч. посіб. Львів. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2021. 124 с.
4. Комаха Л., Алексеєнко І., Гошовська В., Колтун В., Марутян Р. та ін. Глобалізаційні виклики: урядування майбутнього / за заг. ред. Л. Комахи, І. Алексеєнко. К. : ВПЦ «Київський університет», 2022. 976 с.
5. Енциклопедія державного управління : у 8 т. / наук.-ред. колегія : Ю. В. Ковбасюк та ін. Київ : НАДУ, 2011. Т. 8 : Публічне врядування / наук.-ред. кол. : В. С. Загорський, С. О. Телешун та ін. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2011. 630 с.
6. Ковбасюк Ю. В., Ващенко К. О. Державна політика : підручник. Національна академія державного управління при Президентові України. Київ : НАДУ, 2014. 448 с.

7. Петруня Ю. Є., Літовченко Б. В., Пасічник Т. О. та ін. Прийняття управлінських рішень : навч. посіб. / за ред. Ю. Є. Петруні. [4-те вид., переробл. і доп.]. Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. 276 с.

8. Правове регулювання адміністративних послуг (у схемах) : навч. посіб. / [О. В. Брусакова та ін. ; за заг. ред. В. В. Сокурєнка] ; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2021. 119 с.

9. Стеблина Н. О. Цифровізація політики в контексті трансформації сучасного світопорядку : монографія / Донец. нац. ун-т ім. В. Стуса. Одеса : Фенікс, 2020. 358 с.

Інформаційні джерела та Internet-ресурси

1. <https://www.rada.gov.ua/>
2. <https://www.kmu.gov.ua/>
3. <http://www.nbu.gov.ua/>
4. <https://nlu.org.ua/>
5. <https://dntb.gov.ua/>
6. <https://nrat.ukrintei.ua/>
7. <https://hudoc.echr.coe.int/ukr>
8. https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/50questions_ukr
9. <https://coe.mfa.gov.ua>